

## Cal Ramon d'Oliveres

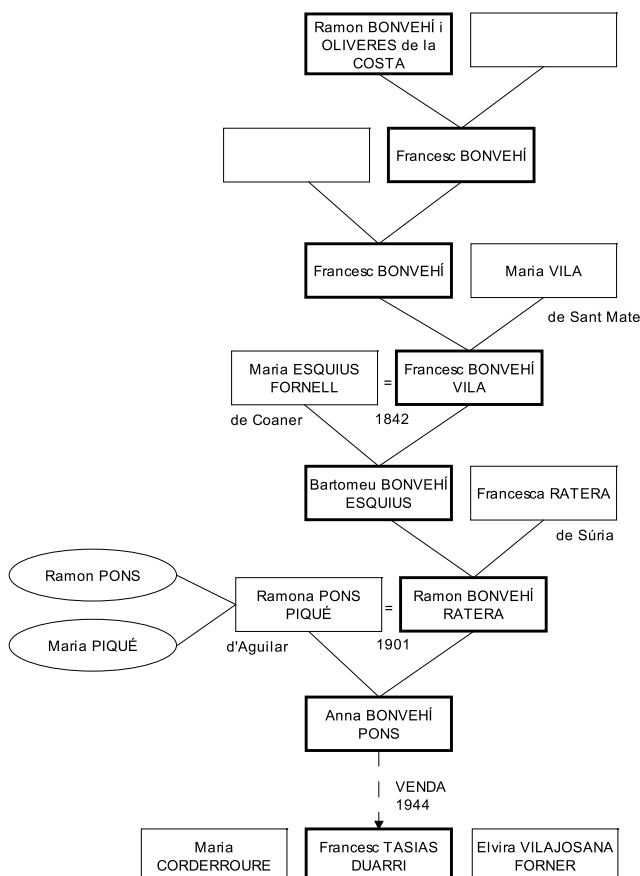
El 12 de juny de 1764, Josep Claret Pujades, un terratinent de Sallent que posseïa l'heretat Bosch, va establir a Ramon Bonvehí i Oliveres de la Costa una peça de terra de quatre quarteres, a la banda del mas Bosch que termenejava amb el mas Soler de Camps. Hi havia el compromís que el Ramon havia de plantar-hi vinya i oliveres, i donar a l'amo la quarta part de la collita de raïm i una cinquena part de les olives. En el contracte també hi figurava el següent apartat:

*«Item ab pacte que dono facultat a dit adquiredor de poder construir casa y hera en dita terra y quan la construïra li dare fusta de ma heretat de Bosch per edificar aquella, la que tallara ahont li assenyalaré...»*

En el document de l'establiment hi ha altres clàusules interessants, com per exemple una que facultava al Ramon a fer un hortet de tres quartans a la vora de la riera, termenejant amb les terres del Grau, o una altra autoritzant-lo a fer servir les branques esporgades dels arbres per fer formiguers, o una altra donant-li permís per tenir dos rucs pasturant dins del tros. El preu de l'establiment va ser de 40 lliures, però encara li faltava un tràmit al Ramon abans de poder començar les obres; el permís del Procurador del Duc de Cardona. Aquest permís el va aconseguir el 19 de juny a canvi d'un cens de 6 diners anuals.

Ramon Bonvehí era un cabaler del mas Oliveres de la Costa i per aquest motiu la casa que va construir va ser coneguda amb el nom de Ramon d'Oliveres. Després d'ell va venir un Francesc Bonvehí, de qui no en sabem res. El següent propietari va ser un altre Francesc, nascut el 1752, poc més o menys. Es va casar amb la Maria Vila, de Sant Mateu, i va deixar una colla de fills i filles quan va morir el 1840. Hi havia la Francesca, la Joaquina, la Teresa i l'Antònia, casades, la Catalina i la Rosa, encara per merèixer, i el noi Francesc, Josep i Vicenç. No va deixar testament, la qual cosa va motivar que els fills haguessin de pactar una concòrdia per evitar les disputes fraternals. Tots van renunciar als seus drets a favor del Francesc, el germà gran, que es va comprometre a pagar-los la legitima i a dotar les germanes solteres. En aquell moment, les quatre quarteres de l'establiment original s'havien ampliat amb setze quarteres més de bosc i vinya, que pagaven un cinquè de la producció a l'amo del mas Bosch

El Francesc Bonvehí Vila, nascut el 1816, va casar-se el 1842 amb la Maria Esquius Fornell, una xicoteta de Coaner que tenia la mateixa edat que ell. La Maria va morir el 1885 i el Francesc la va sobreviure quatre anys més. Perquè no es repetissin les discòrdies que el van afectar, va tenir la precaució de fer testament davant de notari el 4 de març de 1882. Aquest ens permet saber que va deixar quatre nois i una noia, i que va fer hereu a Bartomeu Bonvehí Esquius. El Bartomeu es va casar amb Francesca Ratera, de Súrria. Aquesta parella va tenir cinc fills, el Ramon, la Maria, l'Agnès, la Rita i l'Enriqueta. Quan el Ramon Bonvehí Ratera va signar capítols matrimonials el 1901 amb la Ramona Pons Piqué, el pare el va fer hereu, amb una reserva de 80 lliures pel dot i 80 lliures per l'aixovar de l'Enriqueta. El Bartomeu no va tenir temps de veure créixer els nets, perquè va traspasar l'any 1906, a l'edat de 62 anys.



Ruïnes de Cal Ramon d'Oliveres

Uns anys abans de la Guerra, el Ramon, que exercia l'ofici de fuster, i la Ramona van abandonar la casa per anar a viure a Castellgalí. El 1942, el Ramon va fer testament amb un notari de Vinarós, deixant a la seva muller usufructuària, i hereva a la filla Anna Bonvehí Pons. A més de la noia, tenia tres fills més, Bartomeu, Francesc i Montserrat.

Mentrestant a cal Ramon d'Oliveres s'hi estaven uns llogaters, el Ton i la Sió de cal Sabató. La casa però, amenaçava ruïna, i quan va morir el Ramon la casa estava buida i en estat lamentable. El febrer de 1944, la vídua i l'Anna Bonvehí van vendre a l'amo del Bosch, el Francesc Tàsias, la casa i els drets sobre les 16 quarteres de terra restants per 1.500 pessetes. El Tàsias va acabar d'ensorrar les quatre parets per aprofitar la pedra i les teules, i actualment de la casa que dona títol a aquest apartat no

en queda gairebé res. Segons testimonis orals, el solar de cal Ramon d'Oliveres estava situat una mica més ençà de cal Jaume Cases, a l'esquerra de la carretera que va a Fonollosa, sota mateix del trencall que puja a Oliveres de la Costa. En aquest indret hi ha un escampall de rocs cobert de bardisses, en mig de les quals s'endevina una tina rodona, plena de runa.

EDICIÓ: Grup de divulgació de la història de Fals, Associació Cultural i Recreativa de Fals  
COL-LABORACIÓ: Ajuntament de Fonollosa, Cooperativa UMAC, Arxiu Comarcal de Manresa

ASSOCIACIÓ CULTURAL I RECREATIVA DE FALS  
Carrer de les escoles, s/n  
08259 Fals (Fonollosa)  
Telèfon: 938368003

El contingut d'aquesta edició és de divulgació de la història local del poble de Fals. En cap cas es vol ferir la sensibilitat de ningú i, serà d'agrair que qualsevol errada o inexactitud en els escrits, sigui comunicada als redactors de Falchs.